

Asigurări. Regres. Prescripția dreptului la acțiune

Termenul special de prescripție de 2 ani, invocat de ambii apelanți și prevăzut de art. 2519 Cod civil, nu poate fi avut în vedere, întrucât se referă exclusiv la raporturile juridice ce izvorăsc din asigurare, or, în speță, acest raport de asigurare între asigurător și asigurat lipsește, neexistând încheiat vreun contract de răspundere civilă auto, astfel că termenul special nu este aplicabil, ci devine aplicabil termenul general, ce funcționează în privința terțelor persoane care au anumite drepturi și obligații în afara raporturilor de asigurare, cum este și dreptul BAAR la acțiunea în regres ce derivă din subrogarea legală.

Răspunderea comitentului

Potrivit art. 1373 alin. 1 coroborat cu art. 1384 alin. 1 Cod civil, comitentul este ținut să repare prejudiciul cauzat de prepușii săi ori de câte ori fapta ilicită săvârșită de aceștia are legătură cu atribuțiile funcției încredințate, iar această răspundere revine comitentului pentru prepus, și nu alături de prepus, așa încât comitentul este obligat să plătească întreaga despăgubire. Doar după efectuarea plății comitentul se subrogă în drepturile celui plătit și se poate îndrepta împotriva prepusului pentru a obține restituirea sumei, însă numai în măsura în care nu s-a dovedit și o culpă a sa proprie.

În speță însă, cum cauza cererii de regres o reprezintă tocmai neasigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente și în condițiile în care această obligație era prevăzută de lege exclusiv în sarcina societății X SRL, în calitate de utilizator al autovehiculului și totodată de comitent al conducătorului auto vinovat de producerea accidentului, conform art. 48 alin. 1 din Legea nr. 136/1995 (forma în vigoare la momentul evenimentului), tribunalul apreciază că în mod greșit s-a reținut răspunderea solidară a celor doi pârâți, în cauză răspunderea pentru regresul reclamantului revenind doar pârâtei X SRL, potrivit textelor legale menționate.

Societatea, în calitate de profesionist, avea obligația de a lua toate măsurile pentru realizarea transportului, inclusiv de a încheia și menține valabilitatea asigurării, iar neluarea unei asemenea măsuri, care era obligatorie potrivit legii, atrage culpa transportatorului comitent.

Aceasta cu atât mai mult cu cât probațiunea testimonială administrată în etapa apelului relevă diligența manifestată de pârâțul conducător auto, care, înainte de a pleca în cursă, a adus la cunoștința angajatorului faptul că asigurarea vehiculului expiră pe durata efectuării transportului, societatea solicitându-i să plece totuși în cursă întrucât asigurarea se va încheia și îi va fi trimisă, asigurare care însă nu a mai fost încheiată

Tribunalul Arad, Secția a II a Civilă, decizia civilă nr. 504 din 9 decembrie 2021

Prin sentința civilă nr. .. pronunțată în dosar nr. ..., Judecătoria Arad a respins excepția prescripției invocată de pârâta X Srl, ca neîntemeiată, a admis cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România (B.A.A.R.), în contradictoriu cu pârâții A. D., a obligat pârâții la plata în solidar către reclamantă a sumei de 164.087,62 lei, sumă compusă din 162.773,43 reprezentând prejudiciu achitat către autoritățile din Regatul Unit cu comisionul bancar aferent în cuantum de 25,42 euro și suma de 1.314.19 lei reprezentând cheltuieli efectuate cu traducerea documentelor. A obligat pârâții în solidar la plata sumei de 24.242,95 lei reprezentând dobânda legală aferentă sumei de 162.773,43 calculată până la data de 13.05.2020 și în continuare până la data achitării debitului principal și la plata sumei de 4.436,54 lei reprezentând TVA datorată bugetului de stat la încasarea sumelor menționate mai sus, precum și la suma de 6.277 lei reprezentând cheltuieli de judecată, constând în taxa de timbru.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, la data de 11.08.2016, pârâțul A. D. a provocat din vina sa un accident de circulație în Regatul Unit în timp ce conduce autovehiculului înmatriculat în România sub numărul B 63 XIF. Autovehiculul avea locul obișnuit de staționare în România, nu era asigurat la data producerii accidentului, pentru R.C.A./Carte Verde, cu toate că în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pentru acest autovehicul era obligatorie încheierea unei astfel de asigurări.

B.A.A.R., în calitatea sa de Birou național în România, a fost obligat să garanteze despăgubirea pentru prejudiciile cauzate prin intermediul acestui autovehicul în urma accidentului,

chiar dacă acest autovehicul nu era asigurat. Biroul Național din Regatul Unit, în calitate de birou gestionar, a soluționat pretențiile de despăgubire formulate în legătură cu accidentul și a transmis către B.A.A.R. cererea de rambursare. Reclamanta a dat curs cererii de rambursare formulată, în condițiile prevăzute de Regulamentul General al Consiliului Birourilor.

În temeiul art. 248 Cod procedură civilă, instanța a analizat cu prioritatea excepția prescripției invocată de pârâta X SRL, care, prin întâmpinare, a solicitat să se constate că de la momentul săvârșirii accidentului, respectiv data de 11.08.2016, până la introducerea cererii de chemare în judecată la data de 26.10.2020 s-a împlinit termenul special de prescripție de 2 ani în materia asigurărilor prevăzut de art. 2519 Cod civil. A precizat că, prin plata indemnizației către creditorul inițial, B.A.A.R se subrogă în locul acestuia, fără a putea dobândi însă mai multe drepturi decât creditorul.

Instanța a apreciat că susținerile pârâtei sunt neîntemeiate și a constatat că prezenta acțiune nu este o acțiune în răspundere civilă delictuală a reclamantului împotriva pârâtului, ci este o acțiune în regres, o acțiune a garantului (fideiusorului) împotriva debitorului principal (pârâții din prezenta cauză) pentru sumele plătite în numele și pentru aceștia. Termenul de prescripție care trebuie luat în considerare este cel de 3 ani, dar termenul de prescripție pentru reclamant nu a început să curgă de la data producerii accidentului, respectiv de la data de 11.08.2016. Termenul de prescripție a început să curgă de la data la care s-a născut dreptul B.A.A.R. la acțiune, respectiv de la data la care a făcut plata în numele și pentru pârâți, respectiv 02.08.2018 și s-ar fi împlinit la data de 02.08.2021, cererea de chemare în judecată fiind formulată la data de 26.10.2020.

Față de aceste aspecte, instanța a respins excepția prescripției, ca neîntemeiată.

Pe fondul cauzei, în drept, instanța a reținut că articolul 3 alin. 4 Regulamentul General al Consiliului Birourilor prevede că fiecare cerere de despăgubire trebuie tratată de către birou în mod autonom și în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile în țara în care s-a produs accidentul privind răspunderea, despăgubirea părților prejudiciate și asigurarea auto obligatorie, reprezentând cât mai bine interesele asigurătorului care a emis cartea verde sau polița de asigurare sau, după caz, ale biroului în cauză. Numai biroul este competent în toate problemele privind interpretarea legii aplicabile în țara în care s-a produs accidentul (chiar dacă aceasta face trimitere la dispozițiile legale din altă țară) și pentru soluționarea cererii de despăgubire. Sub rezerva acestei ultime dispoziții, biroul informează, la cerere expresă, asigurătorul sau biroul în cauză înainte de a lua o decizie definitivă.

Conform art. 6 din același act normativ european (Directiva nr. 72/166/CEE), Fiecare birou garantează rambursarea sumelor solicitate membrilor săi în conformitate cu dispozițiile articolului 5 de către biroul din țara în care s-a produs accidentul sau de către agentul desemnat în acest scop. În cazul în care un membru nu efectuează plata care îi este solicitată în termenul de două luni prevăzut la articolul 5, biroul la care a aderat acest membru procedează el însuși la rambursare, după primirea cererii în garanție adresate de către biroul din țara în care s-a produs accidentul sau de către agentul desemnat în acest scop, în condițiile descrise în continuare. Biroul care datorează garanția are la dispoziție o lună pentru a efectua plata. După expirarea acestui termen se aplică de drept majorări de întârziere de 12% pe an, începând de la data cererii în garanție și până la primirea de către banca beneficiarului a sumei solicitate.

Astfel, pentru a putea fi puse în aplicare prevederile Directivei 72/166/CEE de către România, reclamanta a fost obligată să semneze Acordul Multilateral între birourile naționale de asigurări ale statelor membre ale Spațiului Economic European și ale altor state membre, devenind astfel garantul despăgubirii persoanelor prejudiciate prin accidente produse pe teritoriul celorlalte state ale căror birouri naționale sunt de asemenea semnatare ale Acordului, de vehicule care au locul obișnuit de staționare în România, indiferent dacă sunt sau nu asigurate RCA/Carte Verde la data producerii accidentului.

În consecință, în baza acestor acorduri internaționale, reclamanta a garantat despăgubirea pentru prejudiciile cauzate de pârâtul A. D. prin fapta sa și a achitat integral despăgubirile rezultate din accident.

De altfel, potrivit art. 33 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 132/2017, „În calitate de organism de plată a despăgubirilor, BAAR garantează fără a avea beneficiu de discuțiune despăgubirea persoanelor prejudiciate, rezidenți ai statelor membre, prin accidente produse pe teritoriul României

sau pe teritoriul unui alt stat membru decât statul lor de rezidență, prin intermediul unor vehicule sau tramvaie care staționează în mod obișnuit pe teritoriul României sau pe teritoriul unui stat al cărui birou național auto nu a semnat Acordul multilateral, neasigurate RCA cu toate că, în conformitate cu prevederile legii, pentru acestea trebuia încheiată asigurarea RCA sau prin intermediul unor vehicule neidentificate, în următoarele condiții: a) dacă vehiculul sau tramvaiul a fost identificat, dar nu era asigurat pentru RCA, se acordă despăgubiri atât pentru daune materiale, cât și pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății ori pentru deces;”

Deoarece în urma verificărilor s-a constatat că vehiculul condus de pârât nu era asigurat la data producerii accidentului, reclamanta avea obligația legală de despăgubire, iar în urma despăgubirii reclamanta este îndrituită să se îndrepte cu o acțiune în regres împotriva pârâților, invocând dispozițiile art. 2305-2306 Cod civil.

Conform art. 2305 Cod civil, Fideiusorul care a plătit datoria este de drept subrogat în toate drepturile pe care creditorul le avea împotriva debitorului. De asemenea, potrivit art. 2306 alin. 2 Cod civil, Fideiusorul care s-a obligat fără consimțământul debitorului nu poate recupera de la acesta decât ceea ce debitorul ar fi fost ținut să plătească, inclusiv daune-interese, dacă fideiusiunea nu ar fi avut loc, afară de cheltuielile subsecvente notificării plății, care sunt în sarcina debitorului.

Articolul 1349 Cod civil stabilește că orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane. Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral, iar conform art. 48 din Legea nr. 136/1995 în vigoare la data producerii accidentului, „Persoanele fizice sau juridice care au în proprietate vehicule supuse înmatriculării/înregistrării în România, precum și tramvaie au obligația să se asigure pentru cazurile de răspundere civilă ca urmare a pagubelor produse prin accidente de vehicule în limitele teritoriale de acoperire și să mențină valabilitatea contractului de asigurare prin plata primelor de asigurare, precum și să aplice pe parbrizul vehiculului sau în alt loc vizibil din exterior vigneta.”

Conform art. 1357 Cod civil, „Cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă.”

Instanța a reținut că pârâții, în conformitate cu dispozițiile art. 1382 Cod civil, vor răspunde în solidar, fiind vorba atât de o răspundere delictuală pentru fapta proprie a pârâtului A. D. pentru producerea accidentului, cât și o răspundere a comitentului față de fapta prepusului, pârâtul A. D., șoferul angajat al pârâtei X SRL, producând accidentul în timp ce își exercita atribuțiile de serviciu.

Pârâta X SRL, raportat la dispozițiile legale mai sus arătate, avea obligația de a încheia asigurarea obligatorie auto pentru autoturismul proprietatea sa, prin neîndeplinirea acestei obligații, a generat un prejudiciu în patrimoniul reclamantei care, în virtutea Acordului, având poziția de garant în raport cu prejudiciile produse prin accidente de auto, a achitat despăgubirile solicitate de către biroul omolog din Marea Britanie pentru acoperirea daunelor produse prin accidentul auto provocat de către angajatul pârâtei.

Pe de altă parte, pârâta are obligația achitării despăgubirilor și în temeiul art. 1373 Cod civil, care prevede că, „Comitentul este obligat să repare prejudiciul cauzat de prepușii săi ori de câte ori fapta săvârșită de aceștia are legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate. Este comitent cel care, în virtutea unui contract sau în temeiul legii, exercită direcția, supravegherea și controlul asupra celui care îndeplinește anumite funcții sau însărcinări în interesul său ori al altuia. Comitentul nu răspunde dacă dovedește că victima cunoștea sau, după împrejurări, putea să cunoască, la data săvârșirii faptei prejudiciabile, că prepusul a acționat fără nicio legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate.”

Pentru antrenarea răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, trebuie întrunite cumulativ următoarele condiții: existența faptei ilicite, a prejudiciului, a raportului de cauzalitate, a vinovăției autorului, iar pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a comitenților pentru fapta prepușilor, pe lângă întrunirea celor patru condiții în persoana prepusului, trebuie dovedită existența raportului de prepușenie între autorul accidentului și comitent, precum și împrejurarea că fapta ilicită are legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate.

În speță, instanța a reținut că din înscrisurile depuse la dosar de către reclamantă reiese faptul că a avut loc un accident de circulație în Marea Britanic, vinovat de producerea accidentului fiind pârâtul A. D., conducătorul autovehiculului.

Prejudiciul a fost stabilit la suma da 162.773,43 lei, cu un comision bancar în cuantum de 25,42 euro.

Autoturismul condus de pârât nu era asigurat RCA la data accidentului, astfel încât, ca urmare, în baza acordului între birourile naționale de asigurări ale statelor membre ale spațiului european, în conformitate cu Directiva nr. 72/166/CE și cu Decizia nr. 2003/564/CE, reclamantul a devenit garantul despăgubirilor persoanei prejudiciate prin accidentul produs pe teritoriul Regatului Unit și a acceptat ca Biroul Național din Regatul Unit să gestioneze cazul de daună și să plătească despăgubirile convenite persoanei prejudiciate, conform legislației din această țară.

La data de 26.06.2018 Biroul Național Carte Verde din regatul Unit a comunicat reclamantei că au fost soluționate pretențiile de despăgubire legate de accident, anexând și documentele justificative în acest sens, iar la data de 02.08.2018, reclamanta a achitat prejudiciul.

Conform art. 3 din Regulament, stabilirea condițiilor răspunderii civile delictuale sunt supuse legii locului producerii accidentului, respectiv dreptul britanic, astfel că în urmă cercetărilor efectuate în Regatul Unit s-a stabilit vinovăția pârâtului A. D..

În ceea ce privește raportul de prepușenie din actele de la dosar și din susținerile părților reiese că pârâtul A. D. era angajat ca șofer la societatea pârâtă, accidentul fiind produs în timp ce își desfășura atribuțiile de serviciu.

Față de cele expuse, se constată că, în speță, sunt întrunite atât condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie a pârâtului A. D., cât și cele ale răspunderii civile delictuale a comitenților pentru faptele prepușilor, în ceea ce privește societatea pârâtă.

Având în vedere poziția de garant a reclamantei, în baza reglementărilor europene, aceasta a plătit prejudiciul biroului de carte de verde omolog din Regatul Unit, acest fapt conferindu-i dreptul de regres. Conform acestor reglementări, acesta a acționat ca un fidejutor legal și conform art. 2306 alin. 2 Cod civil, acesta este îndreptățit la recuperarea sumei plătite cu titlu de despăgubire, precum și la cheltuielile efectuate cu traducerea documentelor de la cei vinovați de producerea accidentului. De altfel, art. 13 din Ordinul CSA nr. 1/2008 prevede că „După plata despăgubirilor, Fondul se subrogă în drepturile persoanelor prejudiciate. Persoana sau persoanele responsabile pentru repararea prejudiciului au obligația să ramburseze Fondului despăgubirea achitată persoanei păgubite, cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, precum și dobânda legală aferentă sumelor cheltuite de Fond, potrivit legii.”

Având în vedere aceste aspecte, instanța a constatat că pe lângă prejudiciul produs în cuantum de 162.773,43 lei și comisionul bancar în cuantum de 25,42 euro, pârâții trebuie să achite și cheltuieli efectuate cu traducerea documentelor în cuantum de 1.314,19 lei.

Reclamantul a solicitat și achitarea de către pârâți a dobânzii legale calculată de la data achitării prejudiciului, respectiv de la data de 02.08.2018, până la data de 13.05.2020 și în continuare până la data achitării debitului principal.

Conform art. 1535 alin. 1 Cod civil: „În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.”

Față de aceste aspecte, instanța a admis cererea de chemare în judecată și a obligat pârâții la plata în solidar către reclamantă a sumei de 164.087,62 lei, sumă compusă din 162.773,43 lei reprezentând prejudiciu achitat către autoritățile din Regatul Unit cu comisionul bancar aferent în cuantum de 25,42 euro și suma de 1.314,19 lei reprezentând cheltuieli efectuate cu traducerea documentelor, a obligat pârâții în solidar la plata sumei de 24.242,95 lei reprezentând dobânda legală aferentă sumei de 162.773,43 calculată până la data de 13.05.2020 și în continuare până la data achitării debitului principal și a obligat pârâții în solidar la plata sumei de 4.436,54 lei reprezentând TVA datorată bugetului de stat la încasarea sumelor menționate mai sus.

Sub aspectul cheltuielilor de judecată, art. 453 alin. 1 Cod procedură civilă prevede că „Partea care pierde procesul va fi obligată, la cererea părții care a câștigat, să îi plătească acesteia cheltuieli

de judecată.”, iar art. 452 Cod procedură civilă dispune că „Partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor, cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.”

Astfel, instanța, luând în considerare culpa pârâtului în declanșarea prezentului litigiu, prin raportare la art. 451-453 Cod procedură civilă și art. 6 alin. 1 din OUG nr. 80/2013, i-a obligat pe aceștia, în solidar, să plătească reclamantei suma de 6.277 lei cu titlu de cheltuieli de judecată constând în taxă judiciară de timbru.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâtul A. D., prin care solicită admiterea apelului și schimbarea în tot a hotărârii atacate, în sensul respingerii în întregum a acțiunii introductive de instanță, sau, în subsidiar, respingerea acesteia în parte, strict față de persoana sa, cu acordarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea apelului, în ceea ce privește intervenirea prescripției extinctive, apelantul susține că potrivit art. 32 alin. 6 din Legea nr. 132/2017, BAAR este un garant al obligației de despăgubire și după plata despăgubirii se subrogă în drepturile persoanelor prejudiciate. Această calitate a BAAR izvorăște din prevederile Legii nr. 132/2017, privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie. În acest cadru, consideră că devine incident termenul special de prescripție de 2 ani, care exclude incidența termenului general de prescripție 3 ani. BAAR este un veritabil (supra)asigurător, el garantând, despăgubind și regresându-se având la fundament un raport de asigurare izvorât dintr-o lege specială în materia asigurărilor.

Apreciază că reținerea instanței de fond privind dreptul de regres al BAAR este totalmente greșită și nu corespunde jurisprudenței. În susținerea celor invocate apelantul face trimitere la jurisprudența națională:

„Față de efectele subrogației, asigurătorul poate să se îndrepte împotriva debitorului pentru recuperarea sumei plătita creditorului în drepturile căruia s-a subrogat, în aceleași condiții în care se putea îndrepta chiar creditorul, debitorul putând opune subrogatului toate apărările pe care le putea opune creditorului, inclusiv prescripția dreptului la acțiune. (...). Instanța de apel nu găsește nici un temei pentru a valida teza intimă cu privire la curgerea termenului de prescripție de la data plății, însă reține că de la această dată a avut loc doar transmiterea creanței prin subrogație și nu că de la această dată ar curge un nou termen de prescripție distinct pentru asigurătorul subrogat (...). A admite o astfel de teză ar avea consecința ca, prin subrogări succesive realizate înaintea împlinirii termenului de prescripție pentru creditorul inițial și cei subrogați, termenul de prescripție, de fapt în favoarea debitorului, să nu se împlinească niciodată, ceea ce este evident contrar scopului dispozițiilor legale referitoare la prescripție, o astfel de teza ar duce la eludarea normei legale referitoare la prescripția extinctivă.”

Decizia nr. 4720/17.03.2010 pronunțată de Tribunalul București, Secția a VI-a comercială: „Prin plata indemnizației de asigurare către asiguratul său, în patrimoniul asigurătorului nu ia naștere un alt drept, distinct de cel al asiguratului păgubit, după cum și terțul asigurat poate opune asigurătorului toate apărările opozabile asiguratului, inclusiv excepția prescripției dreptului la acțiune. Ca atare, termenul de prescripție în acțiunea asigurătorului începe să curgă de la data producerii riscului asigurat. (...)

Totodată, din întreaga redactare a Decretului nr. 167/1958, reiese că prescripția este legată de drepturi, iar nu de persoanele care le exercită și că în cazul transmiterii drepturilor de creanță nu există vreun caz în care să înceapă să curgă un nou termen de prescripție pentru același drept.

Cu alte cuvinte, prin plata indemnizației de asigurare către asiguratul său (...) în patrimoniul societății de asigurare nu ia naștere un alt drept, distinct de cel al asiguratului păgubit. Societatea de asigurare preia drepturile asiguratului său, în starea în care acestea existau, din acest punct de vedere asigurătorul fiind un succesor al asiguratului său despăgubit.

Prin urmare, nu se poate susține că în patrimoniul societății de asigurare a luat naștere un alt drept decât cel al asiguratului prin plata indemnizației de asigurare.”

Sentința civilă nr. 74/08.01.2015 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca: „Astfel, reclamanta a avut la dispoziție suficient timp pentru a acționa împotriva persoanei responsabile de producerea pagubei, având în vedere că la data de 17.08.2011 a fost înștiințată de producerea accidentului, iar la data de 18.08.2011 a realizat nota de constatare (...).

Faptul că plata despăgubirii a fost făcută la 24.02.2012, potrivit OP nr. (...) nu poate fi opus pârâtului, reclamanta neputându-și invoca propria culpă potrivit principiului *nemo auditur propriam turpitudinem allegand*. Dacă susținerea reclamantei (că pentru asigurător termenul de prescripție începe să curgă din momentul plății indemnizației) ar fi considerată întemeiată, s-ar eluda dispozițiile imperative ale legii care stabilesc cursul termenului de prescripție, și ar fi lăsat la voia liberă a părților contractului de asigurare, momentul de la care începe să curgă acest termen, în funcție de data la care asigurătorul dorește să plătească păgubitului despăgubirile.

Instanța reține că din întreaga redactare a Decretului nr. 167/1958, reiese că prescripția este legată de drepturi, iar nu de persoanele care le exercită și că în cazul transmiterii drepturilor de creanță nu există vreun caz în care să înceapă să curgă un nou termen de prescripție pentru același drept.

Instanța reține că reclamanta nu a făcut dovada existenței vreunei cauze de întrerupere sau suspendare a cursului termenului de prescripție conform art. 16, art. 13 din Decretul 167/1958.”

„Prin urmare, asigurătorul nu poate pretinde că prin subrogație s-a născut în patrimoniul lui un drept nou, distinct de cel al asiguratului său, și nici că termenul de prescripție pentru acest drept a început să curgă de la momentul plății indemnizației de asigurare, în atare situație, în mod corect instanța de fond a constatat prescripția dreptului la acțiune al reclamantei, soluție menținută de către instanța de apel, decizia fiind dată cu aplicarea corectă a normelor de drept material.”

Apelantul susține că, în speță, accidentul auto s-a produs la data de 11.08.2016, iar acțiunea în regres a fost înregistrată pe rolul instanței abia la data de 26.10.2020, la mai bine de 4 ani de la data producerii faptei ilicite garantate de către BAAR. Plata despăgubirii efectuată de către BAAR s-a realizat la data de 02.08.2018.

Apreciază că, chiar dacă prescripția nu ar curge exact din ziua accidentului rutier, atunci ar trebui să curgă, cel puțin, din momentul în care BAAR a fost avizat de către omologul din UK, a deschis dosarul de daună și a verificat baza de date CEDAM observând că autoturismul implicat în accident nu are încheiată asigurarea obligatorie RCA. Toate acestea s-au petrecut în cursul anului 2016. Astfel, fie că se aplică termenul de prescripție corect, de 2 ani, ori cel incorect, de 3 ani, prescripția s-a împlinit, raportat la data introducerii acțiunii.

De altfel, chiar dacă s-ar considera ca dată de începere a curgerii prescripției extinctive data plății despăgubirii (02.08.2018), aplicând mai departe termenul corect de prescripție (cel de 2 ani), acțiunea este tot prescripționată. Acțiunea trebuia introdusă până la data de 02.08.2020, dar a fost introdusă abia la data de 26.10.2020.

Cu privire la drepturile fundamentale și a jurisprudenței europene privind stabilirea vinovaților pentru producerea accidentului și a prejudiciului pretins cauzat, apelantul susține că își însușește considerentele Deciziei nr. 62/24.05.2018 a Curții de Apel Oradea care explică ideea redată în format tabelar:

„Date fiind aceste prevederi comunitare și constituționale, nu se poate reține că persoana vinovată de producerea unui accident cauzator de prejudicii nu ar avea dreptul să invoce apărări ori să formuleze cereri în probațiune în raport circumstanțele producerii evenimentului și paguba solicitată a fi reparată, în fața instanței de judecată investită cu soluționarea acțiunii în regres introdusă împotriva sa de către biroul din statul care a plătit despăgubirile, câtă vreme procedura înăuntrul căreia s-au stabilit daunele solicitate s-a desfășurat fără participarea sa directă și fără garanția posibilității de a administra probe în apărare ori de a contesta deciziile luate în cadrul procedurii amiabile în fața unei instanțe de judecată.

Prin urmare, curtea a reținut că Regulamentul general al Consiliului birourilor nu poate fi interpretat în sensul că acesta impune executarea automată a unui acord de soluționare pe cale amiabilă, încheiat fără participarea persoanei considerate responsabile în statul membru în care s-a produs accidentul, împotriva persoanei respective în statul membru în care a fost înmatriculat autoturismul, fără acordarea posibilității de a formula apărări și probe în cadrul litigiului în regres demarat de biroul din statul membru unde a fost înmatriculat autoturismul.

În acest sens, s-a statuat de către CJUE în cauza C-587/15 - Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras, având ca obiect întrebarea preliminară adresată Curții cu privire la asigurarea de răspundere civilă auto și despăgubirile aferente de către Curtea Supremă a Lituaniei. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Lietuvos Respublikos transporto priemonių

draudikg biuras (Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Lituania, denumit în continuare "Biroul B");), pe de o parte, și domnul (...) și doamna (...), resortisanți lituanieni, pe de altă parte, în legătură cu o acțiune subrogatorie prin care Biroul B solicită obligarea pârâților din litigiul principal, care nu își îndeplineseră obligația de asigurare de răspundere civilă auto atunci când au fost implicați într-un accident de circulație produs în Germania, să îi ramburseze sumele plătite Biroului Național German al Asigurătorilor (denumit în continuare "Biroul A";) cu titlu de rambursare a sumelor plătite de acest birou ca despăgubire celeilalte părți implicate în accidentul menționat.

Prin hotărârea Curții pronunțată la data de 15 iunie 2017, s-a statuat că "Directiva 72/166/CEE a Consiliului din 24 aprilie 1972 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la asigurarea de răspundere civilă auto și introducerea obligației de asigurare a acestei răspunderi, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005, Directiva 84/5/CEE a Consiliului din 30 decembrie 1983 privind apropierea legislațiilor statelor membre privind asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/14, și Directiva 2000/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 mai 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la asigurarea de răspundere civilă auto și de modificare a Directivelor 73/239/CEE și 88/357/CEE ale Consiliului și articolul 47 din Carte drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că nu se opun, consecințelor care rezultă din jurisprudența instanței de trimitere potrivit căreia revine Lietuvos Respublikos transporte priemonių draudikų biuras (Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Lituania), în scopul exercitării acțiunii subrogatorii, sarcina probei referitoare la ansamblul elementelor care stabilesc răspunderea civilă a pârâților din litigiul principal pentru accidentul produs la 20 iulie 2006";

Date fiind aceste statuări, curtea a reținut că intimatului reclamat îi revine sarcina probei îndeplinirii condițiilor, răspunderii civile delictuale ale pârâtului recurent în cadrul prezentului litigiu, cu respectarea garanțiilor prevăzute de art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și art. 21 din Constituția României în favoarea pârâtului chemat în judecată, dispoziții care consacră dreptul oricărei persoane la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. Câtă vreme pârâtul nu a participat în mod direct la încheierea acordului de soluționare amiabilă a cererii de despăgubire formulate de persoanele vătămate, acestuia trebuie să i se ofere posibilitatea de a se apăra și a solicita administrarea de probe în fața instanței investite cu acțiunea în regres cu privire la circumstanțele producerii accidentului, starea de fapt invocată, daunele solicitate a fi achitate, etc."

În speță, apelantul susține că nu a participat în mod direct sau indirect la derularea întregii proceduri dintre BAAR și omologul din UK și nici nu i s-a comunicat în mod legal vreun proces-verbal (contravențional), care să constate vinovăția sa pentru producerea accidentului auto în discuție. Necunoscând limba engleză și neasigurându-i-se vreun translator, nu a înțeles conținutul actelor întocmite (dacă într-adevăr au fost întocmite), sens în care nu a semnat nimic (nici ca recunoaștere a vreunei vinovății, nici ca procedură de primire a vreunui înscris oficial).

Apelantul invocă, ca apărare de fond, inclusiv intervenirea prescripției răspunderii contravenționale (pentru o pretinsă contravenție săvârșită la data de 11.08.2016, vizavi de care nici în cursul anului 2021, nu i s-a comunicat legal vreun proces verbal de contravenție.

Apreciază că, este strict problema și responsabilitatea BAAR că a luat de bun, *de plano* și în „orb” toate informațiile ce i-au fost comunicate de către omologul din UK și de către pretinsa victimă a accidentului, fără a face, la rândul, minimale verificări și cercetări, plătind o despăgubire dubioasă și în sumă astronomică/exagerată.

În ipoteza respingerii tuturor argumentelor de mai sus, apelantul susține că, fie și în ipoteza în care BAAR este îndreptățit în extremis la recuperarea despăgubirii plătite, atunci acesta se va putea îndrepta exclusiv împotriva X SRL, având în vedere în vedere următoarele:

Încheierea unei asigurări RCA este obligatorie, fiind o obligație legală care incumbă proprietarilor/utilizatorilor de autovehicule. Rolul și implicarea BAAR are loc atunci când vinovat de producerea unui accident este un vehicul care nu deține asigurare RCA însă autovehiculul implicat în accident era utilizat (în baza unui contract de leasing) de către X SRL, iar acesta avea obligația de a încheia asupra-i o asigurare RCA, pe care însă, din gravă neglijență, nu a încheiat-o, chiar dacă era o obligație prealabilă, preliminară, premergătoare la orice.

Susține că, dacă X SRL ar fi încheiat asigurarea RCA, atunci BAAR nu ar fi avut o acțiune în regres, iar patrimoniul pârâtului, dar și al societății, ar fi fost neatins, indiferent de accidentul cauzat. În ipoteza încheierii asigurării RCA, doar asigurătorul X SRL ar fi plătit despăgubirile/prejudiciul cauzat.

Arată că, în cauză nu este vorba de situația în care, dacă o asigurare RCA ar fi fost încheiată asigurătorul RCA să nu acorde despăgubiri, bunăoară pentru excepțiile de la art. 12 din Legea nr. 132/2017, ori ca plafonul maxim legal al despăgubirilor pe care asigurătorul RCA le-ar fi acordat să fie depășit.

Apelantul afirmă că, la acel moment, am pus în vedere angajatorului X SRL (înainte de plecarea în cursă), că asigurarea RCA urma să expire în timp ce era pe traseu, în străinătate, însă angajatorul, în prezența a doi martori i-a comunicat să plece liniștit deoarece va încheia din timp asigurarea RCA, obligație legală pe care nu a respectat-o.

Consideră că nu poate exista solidaritate între acesta și X SRL, întrucât, în speță, este vorba despre o faptă proprie/personală a angajatorului, care cu gravă neglijență a încălcat o obligație legală prealabilă.

Pentru motivele expuse, consideră că nu are calitatea de debitor față de BAAR, de persoană ținută a da, a face sau a nu face ceva față de această autoritate, iar în extremis, dacă teoretic ar avea o astfel de calitate, apreciază că, în circumstanțele concrete ale speței nu există raport de cauzalitate.

În drept, invocă art. 245-248, art. 456, art. 470, art. 476, art. 480 Cod procedură civilă.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel și pârâta X SRL, prin care solicită admiterea apelului și excepției prescripției dreptului la acțiune invocată în fața primei instanțe, cu schimbarea în totalitate a sentinței atacate, în sensul respingerii pretențiilor formulate de BAAR ca nefondate, cu acordarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea apelului, arată că, la data de 11.08.2016, șoferul societății a fost implicat într-un accident rutier soldat cu pagube materiale în timp ce a efectuat o cursă de transport în Anglia. Acesta nu a recunoscut vinovăția sa în producerea accidentului. La fața locului s-au deplasat autoritățile engleze care au întocmit un proces-verbal de constatare a accidentului și au legitimat părțile. De la acest moment a început să curgă termenul de prescripție de 2 ani în materia asigurărilor, întrucât identitatea părților a fost confirmată și adusă la cunoștință printr-un act oficial provenit de la autoritatea publică a statului englez.

Menționează faptul că procesul-verbal de constatare la fața locului încheiat de autoritățile engleze nu i-a fost niciodată adus la cunoștință, nu a fost depus la dosarul instanței și nu a fost întocmit în mod legal respectiv în prezența unui interpret care să traducă pârâtului A. D. cele constatate. În acest context, apreciază că, procesul-verbal întocmit de autoritățile engleze este nelegal câtă vreme nu consemnează în niciun fel punctul de vedere al uneia dintre părțile implicate și doar a celeilalte părți (cetățean britanic).

Susține că, toată constatarea la fața locului a decurs în următorul mod: deplasarea organelor de poliție la locul tamponării, purtarea discuției în limba engleză doar cu o parte dintre cele implicate în tamponare și întocmirea unui raport fără ca acesta să fie comunicat în vederea analizării sau eventual contestării.

Apelantul menționează prevederile art. 1593 alin. 1 coroborat cu art. 1596 Cod civil și susține că toate pretențiile și acțiunile trebuiau finalizate în termen de 2 ani, termen suficient în opinia legiuitorului pentru constatarea unor eventuale pagube rezultate din tamponări sau pentru demararea procedurilor de recuperare în instanță.

B.A.A.R funcționează ca un fidejutor care plătește datoria pretinsă, fiind de drept subrogat în drepturile pe care le are creditorul împotriva debitorului (art. 2305 Cod civil). În niciun caz, fidejutorul subrogat în drepturile creditorului nu poate dobândi mai multe drepturi decât acesta din urmă ori, dacă în speță creditorul trebuia să își valorifice eventualele pretenții într-un termen de maximum 2 ani, în acest termen trebuia și inițiată acțiunea împotriva pârâților.

Susține că tamponarea a avut loc la data de 11.08.2016, iar termenul de prescripție de 2 ani aplicabil în domeniul asigurărilor curge indiferent dacă vehiculul a fost asigurat sau nu deoarece potrivit art. 1 al Convenției Multilaterale de Garantare, fiecare Birou Național semnatar acționează în contul asigurătorilor autorizați să practice în țara sa, asigurare RCA Carte verde (art. 1); atunci când un vehicul care staționează în mod obișnuit pe teritoriul unui stat al cărui Birou Național a aderat la

Convenție, intră pe teritoriul unui alt stat din această categorie, vehiculul respectiv se consideră asigurat, fie că proprietarul, deținătorul, utilizatorul sau conducătorul acestuia dețin o poliță de asigurare sau nu (art. 1 lit. D).

Mai arată că, în data de 02.08.2020, BAAR a achitat suma de 26.748,33 euro solicitată de Biroul de Asigurări din Anglia, reprezentând pretinse pagubele materiale rezultate în urma tamponării. Suma este una nedovedită întrucât pe deoparte este complet exagerată în raport cu tamponarea ușoară care a avut loc între niște autoturisme vechi (second hand) precum și în raport cu pretinsele leziuni suferite de 2 victime "care au necesitat ulterior mai ședințe de consiliere psihologică pentru pretinsele entorse musculare suferite". Există la dosarul cauzei niște email(uri) prin care se întreabă dacă sume de genul 400 lire/ședință psihologică sunt în regulă sau nu, fără a exista în concret facturi și chitanțe care să ateste plata efectivă.

Prin urmare, apreciază că la momentul plății către terțul prejudiciat, BAAR se subrogă de drept în toate drepturile acestuia, fără a putea însă dobândi mai multe drepturi decât cele avute de creditorul inițial.

Apelantul arată că poate opune aceleași apărări față de noul creditor (BAAR) ca și cele împotriva creditorului inițial și, pe cale de consecință, invocă prescripția dreptului la acțiune, având în vedere faptul că accidentul s-a produs la data de 11.08.2016, iar în prezent au trecut mai bine de 5 ani de la producerea prejudiciului, timp în care reclamantul a rămas în pasivitate fără să întreprindă vreo acțiune în vederea recuperării prejudiciului, deși putea să o facă.

Conform art. 2519 Cod Civil „(1) Dreptul la acțiune întemeiat pe un raport de asigurare sau reasigurare se prescrie în termen de 2 ani”, în speță BAAR a făcut plata către terțul păgubit în temeiul unui raport de reasigurare ex lege, iar nu în temeiul unei răspunderi civile delictuale. Pe cale de consecință, termenul de prescripție aplicabil pentru restituirea prestațiilor este cel de 2 ani întrucât obligația își are izvorul în raportul de reasigurare.

Prejudiciul a fost produs la data de 11.08.2016, iar de la acest moment curge termenul de prescripție de 2 ani pentru exercitarea acțiunii în regres a reclamantului față de cel responsabil de producerea prejudiciului. Prescripția este o sancțiune civilă care are ca scop sancționarea creditorului care a rămas în pasivitate și a lăsat să treacă timpul fără a face niciun demers în vederea recuperării creanței.

Cu privire la temeiul de drept invocat de reclamant ca fiind Legea nr. 132/2017, temei reținut și considerentele instanței de fond, învederează faptul că această lege nu este aplicabilă în prezenta cauză, având în vedere că fapta a fost săvârșită la data de 11.08.2016, adică la un moment anterior intrării în vigoare a Legii nr. 132/2017 (care nu conține dispoziții tranzitorii) invocată de reclamant. Legea aplicabilă în prezenta speță este legea în vigoare de la momentul producerii accidentului conform principiului general de drept al neretroactivității legii civile.

Mai arată că, pe parcursul judecății în fața primei instanțe, instanța a solicitat în mai multe rânduri reclamantei din care rezultă îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a acțiunii (stabilirea vinovăției, dovada pretențiilor, etc.) fără însă ca reclamanta să depună documente suplimentare.

Astfel, vinovăția pârâtului de ordin 1 nu este dovedită cu niciun document oficial emis de vreo autoritate. Schițele privind modul de producere a accidentului nu sunt întocmite cu ocazia cercetării la fața locului de către poliție, ci sunt desenate de una din părțile implicate în accident într-o declarație dată asigurătorului Aviva. Modul de descriere a accidentului este așa cum rezultă și din formularul de raport "în opinia dvs. cine a fost de vină?", iar una dintre persoanele participante la tamponare își dă cu părerea că vina aparține șoferului. Acesta însă nu este un document legal de constatare a vinovăției, ci este un formular solicitat de societățile de asigurare prealabil deschiderii unui dosar de daună.

Susține că, cuantumul exorbitant al prejudiciului nu este dovedit riguros, dovada prejudiciului trebuia făcută fără echivoc prin facturi/chitanțe/ordine de plată și nu prin emailuri/facturi proforme și devize estimative. Multe dintre facturile de la dosar poartă mențiunea proformă și nu sunt însoțite de chitanțe de plată efectivă a acestora.

Consideră că în baza documentelor depuse reclamanta era mai mult decât îndreptățită să nu efectueze plata unei asemenea sume depusă chiar la limita termenului de prescripție, respectiv la aproape 2 ani de la producerea accidentului.

Pentru motivele expuse, solicită admiterea apelului astfel cum a fost formulat.

În drept, invocă art. 2519, art. 1596, art. 1593 Cod civil.

Intimatul-reclamant Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România depune întâmpinare, prin care solicită respingerea ambelor apeluri, ca nefondate.

Susține că apelanta pârâtă răspunde pentru nerespectarea obligației de a încheia o poliță RCA valabilă pentru autovehiculul aflat în proprietatea sa, autovehicul care nu deținea dreptul de a circula pe drumurile publice conform Legii nr. 132/2017.

Apreciază că evenimentele care au condus la apariția prezentului litigiu pot fi încadrate în mod generic, în două etape: „etapa delictuală”, etapă în care persoana prejudiciată a făcut demersurile de obținere a reparării prejudiciului suferit iar intimatul-reclamant a făcut demersuri specifice garantului obligației de despăgubire, întrucât debitorii au rămas în pasivitate, intimatul-reclamant a procedat la despăgubirea persoanei prejudiciate; și „etapa de regres”, etapă în care BAAR, urmare faptului că a plătit în numele debitorilor, în calitate de garant, are dreptul să fie rambursat de către acesta pentru sumele plătite și pentru costurile legate de plată.

Susține că pârâții nu au procedat ei înșiși la repararea prejudiciului pe care l-au cauzat prin fapta conducătorului auto, cu toate că au fost notificați cu privire la pretențiile formulate de persoana prejudiciată și cu privire la consecințele pe care le va avea neonorarea acestora.

Având în vedere că autovehiculul prin intermediul căruia a fost provocat accidentul, nu era asigurat pentru RCA/Carte Verde la data respectivă și că pârâtul care avea obligația sub aspect delictual să repare prejudiciul produs, nu a făcut acest lucru nici după ce a fost notificat, Biroul național Carte Verde din Marea Britanie a gestionat cazul în calitate de mandatar al intimatului-reclamant (în baza Acordului), a achitat despăgubirile convenite victimei, după care a fost rambursat de către acesta. Din momentul achitării sumelor către Biroul național Carte Verde din Marea Britanie, intimatul-reclamant s-a subrogat în drepturile creditorilor și a dobândit un drept de regres împotriva debitorilor principali, în baza prevederilor art. 2305-2306 alin. 2 Cod civil.

Calificarea ca act ilicit a faptei pârâtei de a produce accidentul de circulație pe teritoriul statului Marea Britanie, angajarea răspunderii civile delictuale la repararea prejudiciului produs precum și întinderea prejudiciului au fost stabilite în baza legii statului Marea Britanie (legea statului în care s-a produs actul ilicit) de către Biroul Național din această țară, conform competenței conferite de art. 3.4 din Regulamentul General al Consiliului Birourilor.

Astfel, arată că avea obligația de a achita sumele cu titlu de despăgubire necondiționat, deoarece în baza Regulamentului General al Consiliului Birourilor art. 3 alin. 4. „Toate cererile de despăgubire vor fi gestionate de Birou, cu autonomie deplină, în conformitate cu prevederile legale și regulamentele aplicabile în țara producerii accidentului cu privire la răspundere, despăgubirea părților vătămate și asigurarea obligatorie, în cel mai avantajos mod pentru asigurătorul care a eliberat Cartea Verde sau Polița de asigurare sau, dacă este cazul, în folosul Biroului interesat.”, vinovăția și gestionarea probelor fiind administrate de Biroul Extern.

În ceea ce privește termenul de prescripție, precizează că acesta a început să curgă de la data la care s-a născut dreptul la acțiune, respectiv de la data la care asigurătorul a făcut plata în numele și pentru pârât. Referitor la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție, învederează că prezenta acțiune este o acțiune în regres, o acțiune a garantului (fidejursorului) împotriva debitorilor (pârâtul din prezenta cauză) pentru sumele plătite în numele și pentru aceștia, întemeiată pe prevederile art. 2305-2306 alin. 2 Cod civil. În aceste condiții, sub aspectul prescripției dreptului la acțiune în acest caz, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care se naște dreptul la acțiune al creditorului obligației și în consecință îi sunt aplicabile prevederile art. 2517 Cod Civil (art. 2517 termenul general de 3 ani) raportat la cele ale art. 2523 (art. 2523 Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui).

În sprijinul celor susținute arată faptul că prin Decizia nr. 6185/02.11.2001 pronunțată în dosarul nr. 925/2000, Curtea Supremă de Justiție a statuat că: „Asigurătorul, prin subrogare, hotărăște dreptul la acțiune din momentul înregistrării prejudiciului, adică cel al plății, astfel că în cauză dreptul asigurătorului pentru recuperarea sumelor plătite tertului păgubit se naște la data plății efective și nu la data producerii riscului asigurat, deoarece nu ne aflăm în fața exercitării acțiunii asiguratului”.

De asemenea, Judecătoria Satu Mare prin sentința nr. 1729/12.03.2013 în dosarul nr. 7971/296/2012, pronunțată într-un caz similar în care a fost invocată aceeași excepție, a respins excepția reținând în considerente că "...Cât privește prescripția dreptului la acțiune, se va respinge de instanță deoarece prezenta acțiune este una de regres, adică a garantului împotriva debitorului principal....Dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei vinovate se naște la data efectuării plății. În cazul de față, plata s-a efectuat în data 02.08.2018, ori înainte de a se efectua această plată, nu exista nici dreptul sau posibilitatea de a acționa în judecată pârâtul..."

Apreciază că dezlegarea dată de jurisprudență acestei probleme de drept (recte, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție în privința dreptului de regres) este absolut logică dacă se are în vedere că până la momentul plății, persoana subrogată nu are posibilitatea de a acționa în judecată persoana vinovată, iar prescripția dreptului material la acțiune reprezintă o sancțiune împotriva titularului nediligent al acestui drept pentru că nu l-a exercitat într-un anumit termen. Or, sancțiunea prescripției dreptului la acțiune nu poate fi aplicată înainte ca acest drept să se nască.

Termenul de prescripție începe să curgă de la data la care se naște dreptul la acțiune al creditorului obligației și în consecință îi sunt aplicabile disp. art. 2517 Cod civil, raportat la art. 2523 Cod civil. Termenul de prescripție este de 3 ani și prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau după împrejurări trebuia să cunoască nașterea lui. În decizia nr. 6185/2.11.2011 pronunțată în dosar nr. 225/2000, ÎCCJ a statuat ca asiguratorul, prin subrogare, hotărăște dreptul la acțiune din momentul înregistrării prejudiciului, adică cel al plății astfel că în cauza, dreptul asiguratorului pentru recuperarea sumelor plătite terțului păgubit se naște la data plății efective și nu la data producerii riscului asigurat.

În cauza, plata s-a făcut la 02.08.2018. Potrivit art. 1593 alin 1 Cod civil, oricine plătește în locul debitorului poate fi subrogat în drepturile creditorului, raportat la art. 1597 alin 1 Cod civil, subrogația își produce efectele din momentul plății pe care terțul o face în folosul creditorului. Reclamantul în calitate de garant a efectuat plata către persoanele prejudiciate la data de 02.08.2018 și de la aceasta data s-a născut dreptul la acțiune și a început să curgă termenul de prescripție. Nu se aplica termenul de 2 ani deoarece pârâtul nu are o polița de asigurare valabilă, nefiind asigurat.

Susține că, această soluție rezultată din jurisprudență este în mod expres prevăzută de art. 1593 alin. 1 Cod civil (Oricine plătește în locul debitorului poate fi subrogat în drepturile creditorului), raportat la art. 1597 alin. 1 Cod civil (Subrogația își produce efectele din momentul plății pe care terțul o face în folosul creditorului).

Intimatul-reclamant apreciază că, întrucât, în calitate de garant, a efectuat plata către persoana prejudiciată la data de 02.08.2018, la acea dată s-a născut pentru acesta dreptul la acțiune și doar de la acea dată a început să curgă termenul de prescripție, termen care s-ar fi împlinit la data de 02.08.2021.

Pentru motivele expuse, solicită respingerea ambelor apeluri.

Examinând hotărârea atacată, prin prisma criticilor formulate și a limitelor impuse de art. 477 și urm. Cod procedură civilă, tribunalul apreciază că apelul declarat de pârâta X SRL este nefondat, urmând a fi respins, iar apelul declarat de pârâtul A. D. este fondat, urmând a fi admis, pentru următoarele considerente:

În data de 11.08.2016, pe Autostrada 19 din Regatul Unit, a avut loc un accident de circulație soldat cu pagube materiale și vătămări corporale, în eveniment fiind implicate trei autovehicule, iar culpa în producerea accidentului a fost stabilită în sarcina pârâtului A. D., care conducea autovehiculul înmatriculat în România, utilizat de pârâta X SRL și care la data evenimentului rutier nu era asigurat pentru răspundere civilă auto.

În urma instrumentării dosarului de daună, Biroul Carte Verde din Regatul Unit a soluționat cererile de despăgubire în legătură cu accidentul, iar la data de 28.06.2018 a solicitat reclamantului BAAR să-i ramburseze suma plătită (f.44 fond).

Reclamantul a plătit biroului gestionar suma de 26.748,33 euro, la data de 02.08.2018 (f.196 fond), iar cum autovehiculul vinovat de producerea accidentului nu avea asigurare RCA, a formulat prezenta acțiune împotriva pârâților, pentru recuperarea sumei achitate, la care se adaugă comisionul bancar, cheltuielile cu traducerea documentelor și dobânda legală până la data de 13.05.2020, în total 192.767,09 lei, plus dobânda în continuare.

1. În ceea ce privește apelul pârâtei X SRL, criticile care vizează modul de soluționare de către prima instanță a excepției prescripției dreptului material la acțiune sunt neîntemeiate.

Potrivit art. 61 alin. 1 și 3 din Legea nr. 136/1995 (abrogată în prezent, însă în vigoare la momentul accidentului), Fondul de protecție a victimelor străzii se constituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente de autovehicule în care autorul a rămas neidentificat sau vehiculul nu este asigurat pentru răspundere civilă auto, fiind destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau decese, dacă autorul a rămas neidentificat, respectiv plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau decese, dacă autovehiculul a fost neasigurat.

Prin art. 36 alin. 5 din OUG nr. 54/2016, Fondul de protecție a victimelor străzii a fost preluat de către BAAR, care, în calitate de organism de plată a despăgubirilor și potrivit art. 32 alin. 1 din OUG nr. 54/2016, respectiv art. 33 alin. 1 din Legea nr. 132/2017, garantează fără a avea beneficiu de discuțiune despăgubirea persoanelor prejudiciate prin accidente produse pe teritoriul unui alt stat, prin intermediul unor autovehicule înmatriculate în țară și care nu sunt asigurate RCA.

Referitor la excepția prescripției, potrivit art. 2523 Cod civil, prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui. În cauză, fiind vorba despre o acțiune în regres, născută pe calea subrogației legale conform art. 1593 alin. 1 și 2 teza II Cod civil coroborat cu art. 32 alin. 6 din Legea nr. 132/2017, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care reclamantul a efectuat plata despăgubirii către Biroul de Carte Verde din Regatul Unit, întrucât doar de la acea dată a operat subrogația și se putea îndrepta împotriva pârâtei pentru a-i solicita sumele plătite.

Câtă vreme reclamantul a efectuat plata despăgubirilor în data de 02.08.2018 (f.196), acțiunea în regres formulată de acesta prin poștă la data de 23.10.2020 (f.270 fond) a fost introdusă înăuntrul termenului de prescripție de 3 ani prevăzut de art. 2517 Cod civil, astfel că în mod corect prima instanță a respins excepția invocată.

Termenul special de prescripție de 2 ani, invocat de ambii apelanți și prevăzut de art. 2519 Cod civil, nu poate fi avut în vedere, întrucât se referă exclusiv la raporturile juridice ce izvorăsc din asigurare, or, în speță, acest raport de asigurare între asigurător și asigurat lipsește, neexistând încheiat vreun contract de răspundere civilă auto, astfel că termenul special nu este aplicabil, ci devine aplicabil termenul general, ce funcționează în privința terțelor persoane care au anumite drepturi și obligații în afara raporturilor de asigurare, cum este și dreptul BAAR la acțiunea în regres ce derivă din subrogarea legală.

De asemenea, nu pot fi primite nici criticile care vizează sumele pretinse de biroul gestionar și vinovăția în producerea accidentului, întrucât acestea au fost stabilite de autoritățile din Regatul Unit în conformitate cu legislația aplicabilă în țara în care s-a produs accidentul.

Potrivit art. 3 alin. 4 din Regulamentul General al Consiliului Birourilor (Apendice la Decizia Comisiei nr. 2003/564/CE pentru aplicarea Directivei nr. 72/166/CEE a Consiliului privind controlul asigurării de răspundere civilă auto), cererile de despăgubire se soluționează de către biroul gestionar în conformitate cu legile și normele administrative aplicabile în țara în care s-a produs accidentul privind răspunderea și despăgubirea părților prejudiciate, numai acest birou fiind competent în toate problemele privind interpretarea legii aplicabile în țara în care s-a produs accidentul și pentru soluționarea cererilor de despăgubire, biroului omolog revenindu-i obligația de a garanta rambursarea sumelor solicitate de către biroul gestionar, potrivit art. 6 alin. 1 și art. 10 din aceeași act normativ.

În cauză, întinderea despăgubirilor a fost stabilită de biroul gestionar al dosarului de daună și rezultă din facturile și dovezile de plată aflate la dosar (f.17-33 și 47-61 fond), iar cât privește culpa în producerea accidentului, aceasta reiese din declarația martorului independent John Phillips coroborată cu interogatoriul administrat la fond, care relevă că pârâtul a lovit în spate un autovehicul care circula în fața sa și care, la rândul său, a intrat în autovehiculul din fața lui (pârâtul încălcând obligația prevăzută de art. 51 din OUG 195/2002, de a păstra o distanță suficientă față de vehiculul care circulă în fața sa, pentru evitarea coliziunii), precum și faptul că la fața locului s-au deplasat organele de poliție care au cercetat evenimentul, au întocmit un proces-verbal de constatare și au comunicat pârâtului o dovadă (f.41 și 315 fond).

2. În ceea ce privește apelul pârâtului A. D., acesta va fi analizat doar sub aspectul criticilor privind răspunderea solidară reținută de prima instanță, întrucât susținerile cu privire la excepția

prescripției și la culpa în producerea accidentului au fost examinate în apelul pârâtei X SRL și nu vor mai fi reluate.

Astfel, potrivit art. 1373 alin. 1 coroborat cu art. 1384 alin. 1 Cod civil, comitentul este ținut să repare prejudiciul cauzat de prepușii săi ori de câte ori fapta ilicită săvârșită de aceștia are legătură cu atribuțiile funcției încredințate, iar această răspundere revine comitentului pentru prepus, și nu alături de prepus, așa încât comitentul este obligat să plătească întreaga despăgubire. Doar după efectuarea plății comitentul se subrogă în drepturile celui plătit și se poate îndrepta împotriva prepusului pentru a obține restituirea sumei, însă numai în măsura în care nu s-a dovedit și o culpă a sa proprie.

În speță însă, cum cauza cererii de regres o reprezintă tocmai neasigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente și în condițiile în care această obligație era prevăzută de lege exclusiv în sarcina societății X SRL, în calitate de utilizator al autovehiculului și totodată de comitent al conducătorului auto vinovat de producerea accidentului, conform art. 48 alin. 1 din Legea nr. 136/1995 (forma în vigoare la momentul evenimentului), tribunalul apreciază că în mod greșit s-a reținut răspunderea solidară a celor doi pârâți, în cauză răspunderea pentru regresul reclamantului revenind doar pârâtei X SRL, potrivit textelor legale menționate.

Societatea, în calitate de profesionist, avea obligația de a lua toate măsurile pentru realizarea transportului, inclusiv de a încheia și menține valabilitatea asigurării, iar neluarea unei asemenea măsuri, care era obligatorie potrivit legii, atrage culpa transportatorului comitent.

Aceasta cu atât mai mult cu cât probațiunea testimonială administrată în etapa apelului relevă diligența manifestată de pârâțul conducător auto, care, înainte de a pleca în cursă, a adus la cunoștința angajatorului faptul că asigurarea vehiculului expiră pe durata efectuării transportului, societatea solicitându-i să plece totuși în cursă întrucât asigurarea se va încheia și îi va fi trimisă, asigurare care însă nu a mai fost încheiată (f.44).

În consecință, față de cele ce preced și în temeiul art. 480 alin. 1 și 2 Cod procedură civilă, tribunalul va respinge apelul declarat de apelanta-pârâtă X SRL, va admite apelul declarat de apelantul-pârât A. D. și va schimba în parte sentința apelată, în sensul că va respinge acțiunea în regres formulată de reclamant împotriva pârâtului, ca neîntemeiată, menținând în rest dispozițiile sentinței atacate.

Totodată, în ceea ce privește cheltuielile de judecată din apel, deși apelantul A. D. a arătat că va solicita plata acestora pe cale separată, având în vedere că apelantul a fost scutit de plata taxei de timbru datorată în apel (prin încuviințarea ajutorului public judiciar în dosarul nr. 17748/55/2020/a1), în baza art. 482 Cod procedură civilă raportat la art. 18 din OUG nr. 51/2008 va obliga intimatul Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România la plata către stat a sumei de 3.059,45 lei, reprezentând taxă judiciară de timbru.